

چند میلیون شهری کاری ندارند؟/ افزایش قابل توجه خانوارهای فاقد شاغل

۷۲۲ هزار خانوار شهری در ۳ سال اخیر شاغلان خود را از دست دادند و حالا تقریباً ۲۶ درصد خانوارهای ساکن شهرها با جمعیت ۱۳.۸ میلیون نفر بدون فرد شاغل اداره می‌شوند و منبع درآمدی آنها مشخص نیست.

۷۲۲ هزار خانوار شهری در ۳ سال اخیر شاغلان خود را از دست دادند و حالا تقریباً ۲۶ درصد خانوارهای ساکن شهرها با جمعیت ۱۳.۸ میلیون نفر بدون فرد شاغل اداره می‌شوند و منبع درآمدی آنها مشخص نیست.

به گزارش خبرنگار مهر، سال ۹۴ در حالی به پایان رسید که موضوع مهم بیکاری و اشتغال جوانان حل نشده مانده و دولت در دوره فعالیت خود نتوانسته آنچنان که باید در این حوزه گام بردارد. با این وجود مرتباً عنوان می‌شود بیکاری بزرگترین و مهمترین چالش داخلی کشور است و بسیاری از خانوارها با این مسئله مواجه هستند.

کارشناسان بازار کار می‌گویند این مسئله آنقدر جدی است که بسیاری از خانواده‌ها آن را لمس کرده و به سد بیکاری جوانان خود برخورده‌اند، همچنین عنوان می‌شود در شرایط فعلی بازار کار، کمتر خانواده‌ای را می‌توان یافت که در آن دستکم یک یا دو جوان فارغ التحصیل دانشگاهی بیکار وجود نداشته باشد و اغلب جوانان خود را آماده می‌کنند پس از دانشگاه، یک دوره بیکاری را تجربه کنند.

براساس آخرین آمارهای موجود در حال حاضر حدود نیمی از کل بیکاران کشور را فارغ التحصیلان دانشگاهی تشکیل می‌دهند و تعداد جوانان بیکاری که دارای تحصیلات دانشگاهی هستند بیش از یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر عنوان می‌شود. بنابراین جامعه انتظار دارد دولت بخش مهمی از اقدامات و تلاش‌های خود را در بُعد مسائل داخلی کشور به حل معضل بیکاری اختصاص دهد و برای آن طرح و برنامه عملیاتی ارائه کند.

نصف بیکاران کشور تحصیل کرده‌اند

با این وجود، بر پایه آخرین آمارهای ارائه شده از سوی وزارت کار بیش از ۳ میلیون و ۹۶۱ هزار خانوار ساکن در شهرهای کشور در بدترین شرایط بیکاری به سر می‌برند و در این خانوارها حتی یک فرد شاغل نیز وجود ندارد. هر چند احتمالاً بخشی از این خانواده‌ها را بازنشستگان و گروه‌های تحت پوشش سازمان‌های حمایتی تشکیل می‌دهند، اما به نظر می‌رسد فشار بیکاری و ناتوانی افراد در یافتن شغل به بدترین شکل ممکن در صدها هزار خانوار ساکن در شهرهای کشور نمود داشته باشد.

در آخرین سرشماری انجام شده در کشور، تعداد خانوارهای ساکن در شهرهای کشور ۱۵ میلیون و ۴۲۷ هزار و ۸۴۸ خانوار اعلام شده که با در نظر گرفتن بُعد خانوار ۳.۵ نفر، مجموعاً می‌توان گفت ۵۳ میلیون و ۹۹۷ هزار نفر از مردم کشور ساکن شهرها هستند؛ بنابراین با وجود هزینه‌های بالای زندگی در شهرها به ویژه کلانشهرها، نه تنها خانوارها نیازمند داشتن شغل مناسب با درآمد مکفی هستند، بلکه نداشتن شغل می‌تواند مشکلات اساسی برای خانواده‌های شهرنشین ایجاد کند.

وزارت کار می‌گوید آخرین بررسی‌ها نشان می‌دهد در شهرهای کشور ۲۵.۶۸ درصد خانوارها فاقد حتی یک فرد شاغل هستند که جمعیتی بالغ بر ۱۳ میلیون و ۸۶۶ هزار نفر خواهند شد. این آمار میلیونی حکایت از آن دارد که مسئله بیکاری و نبود شغل در هزاران خانوار ساکن در شهرهای کشور چقدر جدی و یافتن شغل چقدر حیاتی است.

با وجود اینکه تعداد افراد خانوارهای شهری ایران ۳.۵ نفر عنوان می‌شود، اما متوسط تعداد افراد دارای درآمد در خانواده‌ها ۱.۴ نفر است؛ بنابراین می‌توان گفت اگر درآمد افراد شاغل خانواده‌ها مناسب باشد قطعاً خانوار شرایط بهتری برای تامین هزینه‌ها خواهد داشت و در غیر اینصورت اشتغال کمتر از دو نفر در خانوارهای شهری کشور، تامین‌کننده هزینه‌ها نخواهد بود.

وضعیت تعداد شاغلان در خانواده‌ها

اینکه در حال حاضر تعداد شاغلان خانوارها از یک نفر به ۱.۴۰ نفر افزایش یافته از یک بُعد دیگر نیز قابل بررسی است و آن اینکه فشار هزینه‌ها و کسری‌های معیشتی و همچنین تمایل خانواده‌ها به کسب درآمد بیشتر برای ارتقای سطح کیفیت زندگی باعث شده تا خانواده‌ها تلاش کنند تعداد شاغلان و افرادی که کسب درآمد می‌کنند را به بیش از یک نفر افزایش

دهند.

یک آمار دیگر در زمینه وضعیت خانوار شهرنشین ایرانی قابل تامل است و آن اینکه با وجودی که تعداد افراد یک خانوار ۳.۵ نفر و افراد دارای درآمد ۱.۴ نفر است اما از آنسو افرادی که بتوان آنها را شاغل دانست حتی یک نفر نیز نیست و ۰.۹۲ نفر است؛ بنابراین دقیقاً مشخص نیست بخشی از درآمد خانوار از چه طریقی است و آیا دریافت یارانه که از محل اشتغال افراد نیست، در این بخش جزو درآمد خانوار منظور می شود که می توان گفت تعداد شاغلان هر خانوار کمتر از یک نفر ولی تعداد افراد دارای درآمد ۱.۴ نفر است؟

در عین حالی که مرکز آمار ایران تعداد خانوارهای فاقد فرد شاغل را در سال ۹۰ در شهرهای کشور ۲۱ درصد عنوان کرده بود، این میزان به فاصله ۳ سال بعد از آن به ۲۵.۶۸ درصد افزایش یافته است. به بیان دیگر، تعداد خانوارهای فاقد فرد شاغل تنها در طول ۳ سال از ۳ میلیون و ۲۳۹ هزار خانوار به ۳ میلیون و ۹۶۱ هزار خانوار افزایش یافته که نشان دهنده بیکار شدن ۷۲۲ هزار خانوار دیگر در این بخش است.

به بیان ساده تر در فاصله ۳ سال بر تعداد خانوارهای فاقد فرد شاغل که ارتباط مستقیمی با کسب درآمد برای تامین معیشت خانواده ها دارد، ۷۲۲ هزار خانوار افزایش یافته که حدود ۴ میلیون نفر را شامل می شود. یعنی در یک دوره ۳ ساله حدود ۴ میلیون نفر شاغلان خود را از دست داده اند. حال این سوال مطرح است که آیا در یک دوره ۳ ساله، شاغلان ۷۲۲ هزار خانوار روش جدیدی برای کسب درآمد یافته اند و یا اینکه به صورت اجباری بیکار شده اند؟

خانوارهای فاقد شاغل ۷۲۲ هزار مورد بیشتر شد

آمارها نشان می دهد با وجود اینکه حدود ۳.۹ میلیون خانوار بدون فرد شاغل و با درآمدهای نامعلوم روزگار می گذرانند، ۱۵ هزار و ۴۲۷ خانوار به تعداد ۵۳ هزار و ۹۹۴ نفر با ۵ نفر در بازار کار فعالیت دارند. یعنی از هر خانوار ۵ نفر هر روز در بازار کار حضور داشته و کسب درآمد می کنند. از سویی، ۶۴ هزار و ۷۹۷ خانوار نیز با جمعیت بالغ بر ۲۲۶ هزار نفر با ۴ فرد شاغل در بازار کار کشور حضور دارند.

بر پایه آمارهای موجود، مهمترین گروه موجود در این بخش خانوارهایی است که با یک فرد شاغل اداره می شوند. براساس آمارها، ۹ میلیون و ۲۰۸ هزار و ۸۸۲ خانوار با جمعیتی بالغ بر ۳۲ میلیون و ۲۳۱ هزار نفر که صرفاً ساکن شهرهای کشور هستند، در حال حاضر با یک نفر شاغل روزگار می گذرانند.

همچنین ۸۶۸ هزار و ۳۱۲ خانوار شهری کشور با جمعیتی بالغ بر ۶ میلیون و ۵۳۹ هزار نفر با دو نفر شاغل امورات خود را می گذرانند و بالاخره ۳۰۸ هزار و ۵۵۶ خانوار نیز با جمعیتی بیش از یک میلیون و ۷۹ هزار نفر با ۳ شاغل اداره می شوند.